

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 2Sžf/27/2012                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 5011200379                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 18.04.2013                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Alena Poláčková          |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2013:5011200379.2 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: AUTOALLES, s.r.o., IČO: 36 359 033, so sídlom v Prešove, Košická 34, zastúpeného advokátom JUDr. Máriom Buksom, advokátska kancelária so sídlom v Martine, Červenej armády 1, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom v Banskej Bystrici, Lazovná 63, o žiadosti žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov, konajúc o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/24/2011-58 zo dňa 11. apríla 2012, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 20S/24/2011-58 zo dňa 11. apríla 2012, p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

### Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline napadnutým uznesením č. k. 20S/24/2011-58 zo dňa 11. apríla 2012 nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov. Z odôvodnenia vyplýva, že žalobca požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov potom, ako ho súd prvého stupňa uznesením č. k. 20S/24/2011-47 zo dňa 7. februára 2012 vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie vo výške 66 €. Žalobca svoju žiadosť odôvodnil tým, že u neho nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie práva a že sa nachádza v zlej hospodárskej situácii, ktorú si sám nezapríčinil.

Krajský súd konštatoval, že konanie o žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov je konaním návrhovým a dôkazné bremeno zaťažuje žiadateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov. Preto bolo na žalobcovi, aby riadne preukázal, že jeho pomery toto priznanie odôvodňujú; v opačnom prípade mu nie je možné priznať oslobodenie od súdnych poplatkov. Krajský súd poukázal na to, že súd nie je povinný zadovážovať si dôkazy na preukázanie tvrdení žalobcu.

Podľa názoru krajského súdu aj keby žalobca skutočne vo svojom podnikaní hospodáril so stratou, ako sa to javí z jeho tvrdení uvedených v tlačive, nie je prípustné prenášať jeho podnikateľské riziko na štát; v tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžo/248/2010 zo

dňa 30. marca 2011.

Krajský súd ďalej konštatoval, že v danom prípade je potrebné prihliadať na osobitné postavenie účastníka konania ako právnickej osoby - podnikateľa v zmysle Obchodného zákonníka. Podnikanie treba chápať ako činnosť, pri ktorej podnikateľ podstupuje riziko, že jeho konanie môže viesť k zisku alebo k strate a okolnosti, že podnikateľ nie je pri svojej podnikateľskej činnosti úspešný ani nedosahuje zisk, že má pohľadávky po lehote splatnosti alebo že v dôsledku neúspešného podnikania v minulosti sa teraz ocitol v nepriaznivej finančnej situácii, nemôžu byť dôvodmi pre oslobodenie od súdnych poplatkov, pretože tým by došlo k prenášaní podnikateľského rizika, resp. jeho dôsledkov na štát, čo je neprípustné.

Krajský súd uviedol, že pomery žalobcu ako právnickej osoby by odôvodňovali priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov len v prípade, že by sa žalobca dostal do ťažkej finančnej situácie z dôvodov, ktoré nie sú v príčinnej súvislosti s jeho podnikaním, resp. z dôvodu vyššej moci.

Krajský súd dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, a preto mu oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol uznesenie krajského súdu zrušiť a žalobcovi priznať oslobodenie od súdnych poplatkov. Uviedol, že jeho návrh nie je prejavom svojvôle a nemožno konštatovať, že by išlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie práva. Tvrdil, že súdu preukázal, aká je jeho finančná situácia, ako aj že výkon svojho podnikania musel prefinancovať úvermi v niekoľkých bankách a lízingových spoločnostiach a taktiež má podlžnosti voči sociálnej poisťovni, zdravotným poisťovniam a na mzdách zamestnancov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal napadnuté uznesenie a konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Oslobodenie od súdnych poplatkov je upravené v ustanovení § 138 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého súd môže na návrh priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú (ods. 1).

Návrh, resp. žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov podáva účastník konania, o ktorého oslobodenie ide (dispozičné právo účastníka konania), preto v tejto časti konania nesie dôkazné bremeno, má povinnosť tvrdenia. Je v záujme účastníka konania, aby predložil všetky doklady vzťahujúce sa k jeho návrhu (žiadosti) o oslobodenie od súdnych poplatkov, má preto povinnosť preukázať dôvody odôvodňujúce oslobodenie od súdnych poplatkov. Tieto doklady je povinný predložiť spolu so žiadosťou, tak aby súd mohol posúdiť odôvodnenosť žiadosti účastníka konania v zmysle ustanovenia § 138 Občianskeho súdneho poriadku. V prípade, že tak účastník neurobí, súd ho vyzve na preukázanie jeho osobných, majetkových a zárobokových pomerov.

Odvolací súd v danej veci zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že žalobca nesplnil zákonné podmienky pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Stotožnil sa s dôvodmi súdu prvého stupňa uvedenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, na ktoré súčasne poukazuje. Aj podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade je potrebné prihliadať na osobitné postavenie účastníka konania ako právnickej osoby t. j. podnikateľa v zmysle Obchodného zákonníka a charakter konania, podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Krajský súd správne poukázal na to, že v konaní o návrhu účastníka konania na oslobodenie od súdnych

poplatkov, ktorý je podnikateľom, je treba posudzovať podnikanie v súlade s Obchodným zákonníkom ako činnosť, pri ktorej podnikateľ podstupuje riziko, že jeho konanie môže viesť k zisku alebo i k strate. Okolnosti, že podnikateľ nie je pri svojej podnikateľskej činnosti úspešný a nedosahuje zisk, že má pohľadávky alebo, že v dôsledku podnikania sa teraz ocitol v nepriaznivej finančnej situácii, nemôžu byť dôvodmi pre oslobodenie od súdnych poplatkov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v otázke vzťahu medzi právom na prístup k súdu a povinnosťou zaplatiť súdny poplatok stotožnil s právnym názorom Európskeho súdu pre ľudské práva vysloveným v rozsudku zo dňa 19. júna 2001, č. sťažnosti 28249/95 vo veci Kreuz proti Poľsku (odseky 59, 60), podľa ktorého Európsky súd pre ľudské práva nikdy nevylúčil možnosť, že záujmy riadneho chodu justície môžu odôvodňovať zavedenie finančného obmedzenia na prístup jednotlivca k súdu. V tej súvislosti Európsky súd pre ľudské práva konštatoval, že požiadavku zaplatiť súdny poplatok v súdnom konaní, nemožno pokladať za obmedzenie práva na prístup k súdu, ktoré je nezlučiteľné per se s článkom 6 ods. 1 Dohovoru.

Na základe uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/24/2011-58 zo dňa 11. apríla 2012, ako vecne správne potvrdil podľa ustanovenia § 219 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku tak, že účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný a žalovanému náhrada trov konania neprináleží.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.